

יום הכיפורים

יום הכיפורים הוא אחד מן "הימים הנוראים" ("עשרת ימי תשובה") - הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים (מא' תשרי עד י' בתשרי), והוא החג השני בחודש תשרי.

יום הכיפורים, כמו ראש השנה, הוא חג מן התורה: ראש השנה נקרא בתורה "יום תרועה", ויום הכיפורים נקרא בשמו: "יום הכיפורים".

הצום - הוא הציווי המרכזי והמיוחד ליום הכיפורים.

יום הכיפורים הוא היום הקדוש ביותר במסורת היהודית. זהו יום של חשש מגזר הדין ויום של תקווה לסליחה ולמחילה.

בערב יום הכיפורים – ט' בתשרי, נהוג לפייס זה את זה מתוך תקווה, שיום הכיפורים יכפר על עבירות שבין אדם לחברו, בזכות בקשת **סליחה ופיוס**.

שנה טובה וגמר חתימה טובה!
יעל

פוגע ונפגע / יעל סתת ©

מי לא פגע?

מי לא נפגע?

כלנו מכירים את ה"מפגע"!
ללא כוונה - זה יוצא לפעמים מן הפה;
כל כך לא יפה!!!

מה קורה לו,
ל"יצר הרע"?

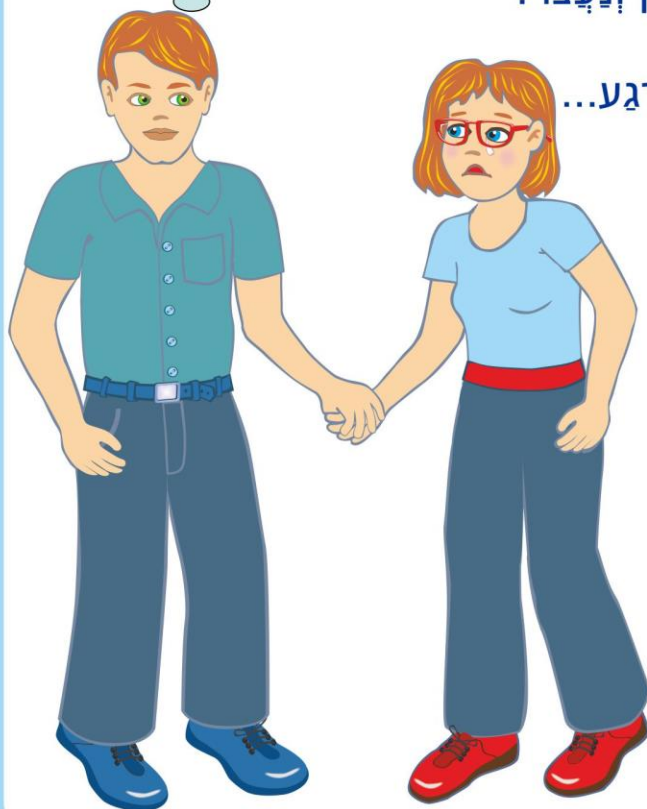
להעלב, אמרו לי, זאת בחירה.
זה נכון, כשלא לך הדבר קרה...
מה קורה לו, ל"יצר הרע"?
לנו - לבני האנוש,
לפעמים - "עולה הדם לראש"!

שום תרוץ לא יעזר -

נתן לכעס לחלף, לשכך ולעבר
נאסף עצמנו, נתכונן ונעצר!

פוגע ונפגע -

אחד יתנצל, אחר ירגע...

השיר מתאים גם לכיתות הגבוהות בבית הספר היסודי:

פוגע ונפגע / יעל סתת ©

- פגע?
- נפגע?
- "מפגע"!

השיר עוסק בפגיעה של אדם בחברו.

הדובר מנסה להסביר, או לתרץ את הקלות שבה אנו פוגעים או מעליבים חברים, ללא כל כוונה לעשות זאת! "ללא כוונה - זה יוצא לפעמים מן הפה"...

כל אחד כמעט, פגע פעם אחת לפחות, במישהו.

כל אחד נפגע לפחות פעם אחת, ממישהו.

אנחנו בני אדם, מתנהגים לפעמים באופן אימפולסיבי, אוטומטי – ללא עצירה למחשבה לפני שאנו אומרים או עושים דברים...

(1) בשיר נעשה שימוש ב"סלנג".

סלנג - מערכת של מילים וביטויים דיבוריים, שנעשה בה שימוש בעיקר בנסיבות לא פורמאליות. היא מאופיינת בהשתנות מתמדת, בציריות רבה ובסטיות מן הלשון התקנית (במילון).

- "כלנו מכירים את ה"מפגע"!"
- מהו ה"מפגע"?

מפגע - מקור סכנה, מכשול או מטרד העלול לגרום פגיעה או נזק (במילון).

ה"מפגע" בשיר מובא ומובע בסלנג – המפגע בא מתוכינו, ואינו מפגע או מכשול חיצוני... הוא מכשול או דחף, שאורב לנו בגוף ומתפרץ ללא אזהרה! פתאום, ללא שליטה!

הדובר מביע ביקורת: "כל כך לא יפה!!!"

הנפגע, בדרך כלל נעלב.

הוא מכיר את ההתרסה: "להעלב - זאת בחירה",

אך מסביר, שזה "נכון" אולי, כשפוגעים במישהו אחר ולא בכך!!! – איך אפשר לנסות לא להעלב, ולהתגבר? – הזדמנות לדיון...

שוב מופיע תירוץ – עוד פעם אשם מישהו אחר: "מה קורה לך, ל"יצר הרע"?".

- מהו ה"יצר הרע"?

יצר הרע - כינוי לנטייתו הטבעית של האדם לעשות רע, הדחף המניע את האדם ללכת אחר תאוותיו (לעשות מה שנעים לו), גם כשזה כרוך בעשיית מעשים רעים ואסורים.

והנסיון להתחמק מלקחת אחריות ממשיך: לנו - לבני האנוש, לפעמים - "עולה הדם לראש!"

שימוש נוסף בסלנג:

הדם עלה לו לראש - בלשון הדיבור: התרגז מאוד ואיבד את השליטה על מעשיו (במילון).

לסיכום, אחרי כל התירוצים, המילים והביטויים ה"גבוהים" ("מפגע, בני האנוש,, "יצר הרע", "עולה הדם לראש"), הגיעה העת להתפייס!

אי אפשר להמשיך ולהסתתר מאחורי "הסברים ריקים" ותירוצים...

יש דרך נאותה:

"נתן לפעם לחלף, לשפך ולעבר" - העומדים בשני הצדדים ימתינו ויתמתנו.

נאסף עצמנו, נתכונן ונעצר! - יחשבו לפני שיעשו צעד כלשהו.

פוגע ונפגע - האשם והנעלב.

אחד יתנצל, אחר ירגע... - המילה המתאימה תישמע וההתפייסות המיוחלת תתממש!

- השיר כתוב בחרוזים
- בשיר יש ניגודים
- בשיר יש מילים לחיפוש במילון
- בשיר יש פעלים רבים
- משפחת מילים
- ועוד...

(1) לדעתי, השימוש בסלנג "כאילו מקרב". הוא יוצר אשלייה של פתיחות בין אנשים, עם אישור להשתמש בשפה חנפנית ומתרצה וויתור על השפה הרשמית. הסלנג בונה שפה משנית "עגה" - אחרת מהשפה התקנית הגבוהה והמקובלת, ועוזר לתרץ לעיתים, התנהגויות לא מקובלות.

בחרתי להשתמש בסוג זה של שפה בשיר מתוך התבוננות באנשים, המנסים "להנמיך" את השפה כדי "להרגיש קרובים" ולקבל לגיטימציה להתנהגות שלהם. להתנצל - קשה! למצוא "סיבה טובה לפגיעה באחר" - קל יותר!

הסלנג מוכר, נוצר ומתחדש כל הזמן וחוצה דורות...

שנה של שלווה ונחת!

גמר חתימה טובה! יעל